

**QORTI ĆIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum, 27 ta' Ottubru 2021

Rikors Numru: 243/12 AL

A B

vs

C B

(Numru Progressiv tal-Att taz-Zwieg: 477/1994)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tal-attriċi li permezz tiegħu ppremettiet:¹

1. Illi l-kontendenti zzewgu fl-1 ta' Mejju, 1994.
2. Illi l-kontendenti kienu sseparaw permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni konsenswali datat 3 t'April, 2008 in atti Nutar Dottor John Spiteri (kopja hawn annessa bhala Dok. 'A').
3. Illi ai termini tal-imsemmi kuntratt il-proprjeta' immobibli konsistenti fl-appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjali disgha (9) fi Triq il-X X,

---

¹ Fol. 1.

Naxxar flimkien mal-arja sovrastanti l-imsemmi appartament baqghet komuni bejn iz-zewg kontendenti.

4. Illi konsegwentament il-kontendenti huma komprorjetarji f'ishma ta' nofs indiviz kull wiehed tal-fuq imsemmi appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjali disgha (9) fi Triq il-X X, Naxxar flimkien mal-arja sovrastanti l-imsemmi appartament.
5. Illi, oltre dan, il-kontendenti huma komproprjetarji wkoll f'ishma ta' nofs indiviz kull wiehed tal-mobbli kollha u kull m'hemm mill-bieb 'il gewwa (salv għal oggetti personali) fil-fuq imsemmi appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjali disgha (9) fi Triq il-X X, Naxxar.
6. Illi r-rikorrenti ma tridx li tibqa' komproprjetarja mal-intimat tal-fuq imsemmi appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjali disgha (9) fi Triq il-X X, Naxxar u tal-oggetti mobbli kollha illi hemm go fih mill-ghatba 'l gewwa.
7. Illi in segwitu ghall-iffirmar tal-fuq imsemmi kuntratt ta' separazzjoni konsenswali, il-kontendenti kienu regghu bdew jghammru flimkien għal xi zmien (ghalkemm issa huma mifrudin).
8. Illi pero l-kontendenti qatt ma ffirmaw ebda kuntratt pubbliku biex ihassru s-separazzjoni legali li kienu diga kkonkludew bejniethom a tenur tal-fuq imsemmi kuntratt.
9. Illi għaldaqstant a tenur tal-artikolu 64 tal-Kodici Civili bil-fatt illi l-kontendenti regghu bdew jghammru flimkien effettivament huma regghu nħaqdu mill-għid b'mod illi l-obbligi li gejjin miz-zwieg tal-ghajxien flimkien u tal-manteniment regghu dahlu fis-sehh izda l-effetti l-ohra kollha tal-firda – inkluz il-likwidazzjoni u d-divizzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti – baqghu fis-sehh peress illi, kiffuq ingħad, ma sar ebda kuntratt pubbliku biex ihassar il-kuntratt ta' separazzjoni konsenswali li kienu ffirmaw il-partijiet precedentement.

10. Illi sussegwentament il-kontendenti regghu infirdu bhala stat ta' fatt u dan minhabba sevizzi, ingurji u mohqrija perpetrati mill-intimat illi ghalkemm għandu 47 sena għad għandu problema ta' dipendenza mid-droga u l-alkohol u diehel u hiereg jagħmel programm ta' rijabilitazzjoni li pero sal-lum qatt ma wasslu għar-rikoveru komplet tieghu.
11. Illi inhabba fl-agir tal-intimat ir-rikkorrenti kienet kostretta li, flimkien maliben minuri D B illi twieled fit-12 ta' Lulju, 1996 u llum għandu sittax-il (16) sena, titlaq mill-fond flat 3, 'X', 9, Triq il-X X, Naxxar fejn hija kienet tħammar flimkien mal-intimat u ssib rifugju fejn tista'.
12. Illi l-intimat effettivament ma jahdimx anke minhabba l-problema ta' dipendenza fuq id-droga u l-alkohol.
13. Illi r-rikkorenti inizjat procedure ta' medjazzjoni izda dawn gew magħluqa mingħajr ebda rizultat ta' xejn u għalhekk l-attrici kienet kostrett illi tipprocedi b'din il-kawza.

Jghid għalhekk il-konvenut għaliex m'għandhiex din l-Onorabbli Qorti-:

- (i) Prevja kull dikjarazzjoni ohra mehtiega u necessarja, tippronunzja l-fida tal-partijiet ghall-finijiet u l-effetti kollha tal-ligi sabiex b'hekk l-obbligi tal-ghajxien flimkien u tal-assistenza naxxenti mill-fatt illi l-kontendenti kienu regħħu bdew jħammru flimkien wara li huma kienu sseparaw legalment jigu dikjarati xolti u terminati;
- (ii) Tiddikjara illi l-konvenut huwa unikament hati ghall-fida mill-gdid tal-kontendenti minhabba ingurji gravi u/jew minacci u/jew theddid u/jew sevizzi minu perpetrati, u dan a tenur tal-artikolu 40 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
- (iii) Taffida l-kura u kustodja tal-minuri D B ta' sittax-il (16) sena lir-rikkorrenti filwaqt li tistabbilixxi l-granet, hinijiet u modalita' ta' access ezercitabbi mill-intimat tenendo kont tal-eżigenzi u x-xewqat tal-istess minuri, tenut kont ukoll tal-eta' u l-maturita' tieghu;

- (iv) *Tiffissa dik ir-retta alimentary illi l-intimat huwa obbligat li jhallas lir-rikorrenti ghaliha nnifisha u ghall-iben minuri D B;*
- (v) *Tikkundanna lill-konvenut, in vista, tac-cirkostanzi tal-kaz odjern, sabiex il-manteniment dovut mill-intimat lir-rikorrenti jithallas permezz ta' lump sum payment f'pagament wiehed mir-rikavat tal-bejgh tal-immobbli imsemmija izjed 'l isfel f'dawn it-talbiet;*
- (vi) *Tiddikjara ghal kull bwon fini illi l-appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjalji X fi Triq il-X X, Naxxar m'ghandux jitqies izjed bhala d-dar matrimonjali tal-kontendenti;*
- (vii) *Tiddikjara illi r-rikorrenti u l-intimat huma komprorpjetarji f'ishma ndaqs bejniethom tal-fuq imsemmi appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjalji X fi Triq il-X X, Naxxar u tal-oggetti mobbli kollha illi hemm gol-imsemmi appartament mill-ghatba 'l gewwa;*
- (viii) *Tiddikjara illi r-rikorrenti għandha d-dritt illi ma tibqax fi stat ta' komproprjeta' mal-intimat tal-fuq imsemmi appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjalji X fi Triq il-X X, Naxxar u tal-oggetti mobbli kollha illi hemm gol-insemmi appartament mill-ghatba 'l gewwa;*
- (ix) *Tiddikjara, okkorrendo bl-opera ta' perit nominandi, illi l-fond urban ossija l-appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjalji X fi Triq il-X X, Naxxar mhuwiex komodament divizibbli;*
- (x) *Konsegwentament tornda l-bejgh in licitazzjoni tal-imsemmi fond urban ossija l-appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjalji X fiq Triq il-X X, Naxxar bil-partecipazzjoni ta' oblaturi barranin a tenur tal-artikolu 517 tal-Kodici Civili u tordna li r-rikavat minn tali bejgh jinqasam bejn iz-zewg kontendenti f'ishma ndaqs bejniethom b'dan li mis-sehem spettanti lill-intimat titnaqqas dik is-somma li tigi ordnata minn din l-Onorabqli Qorti bhala lump sum*

*payment in linea ta' manteniment b'konsegwenza tat-talba numru (v) supra;
u*

- (xi) *Taqsam, okkorrendo bl-opera ta' perit nominandi l-oggetti kollha mobbli illi hemm fil-fuq imsemmi appartament internament immarkat bin-numru tlieta (3) tal-blokk t'appartamenti bl-isem 'X' u bin-numru ufficjali X) fi Triq il-X X, Naxxar f'zewg porzjonijiet ta' valur ugwali u tassenja porzjon minnhom lir-rikorrenti u porzjon iehor lill-intimat, salv kull hlas ta' ekwiparazzjoni fi flus f'kaz illi tali oggetti mobbli ma jkunux jistgu jinqsmu f'zewg porzjonijiet perfettamente ugwali.*

Bl-ispejjez kollha kontra l-intimat li huwa minn issa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attur;

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut C B, fejn eċċepixxa:²

1. *Illi l-eccipjent ma jopponix ruhu għat-talba (i). Illi l-eccipjent pero joponi ruhu għat-talba (ii) stante li kienet l-istess attrici hatja tal-firda mill-gdid.*
2. *Illi l-eccipjen ma jopponix ruhu għat-talba (iii) purche jingħata access xieraq ghall-imsemmi minuri.*
3. *Illi dwar it-talba (iv) l-eccipjent huwa fl-impossibilita fizika li bhalissa jħallas xi forma ta' manteniment għal ibnu D. Dwar it-talba għal hlas ta' manteniment lill-attrici din hija nsostenibbli sija ghaliex il-partijiet kienu ftehma fil-kuntratt ta' separazzjoni esebit mill-attrici bhala Dok. A li had minnhom ma jircievi manteniment mingħand il-parti l-ohra (klawsola 6) u qablu wkoll li t-termini ta' dak il-kuntratt ma jistghux jigu modifikati (klawsola 17); sija ghaliex fi kwalunkwe kaz l-attrici iddekkadiet mid-dritt li tircievi manteniment mingħand zewgha; u sija ghaliex fi kwalunkwe kaz l-eccipjent huwa fl-impossibilita fizika li jħallas ebda forma ta' manteniment filwaqt li l-attrici għandha l-mezzi biex tmantni lilha nnifisha.*
4. *Illi t-talba numru (v) hija nsostenibbli sija ghaliex l-attrici m'għandhiex dritt tircievi manteniment mingħand il-konvenut kif spjegat fil-paragrafu*

---

² Fol. 22.

precedent u sija ghaliex l-listess attrici hija fi kwalunkwe kaz debitrici tal-konvenut f'somma bil-bosta konsiderevoli ghal kwalunkwe lump sum payment li jista jigi lilha akkordat.

5. *Illi l-eccipjent ma jopponix ruhu ghat-talba numru (vi).*
6. *Illi dwar it-talbiet enumerate (vii), (viii), (ix) u (x), dawn ma jistgux jintlaqghu ghaliex jesorbitaw il-kompetenza ta' din l-Onorabbi Qorti li m'ghadhiex gurisdizzjoni tittratta u tideciedi materji li jispettaw lil Prim' Awla tal-Qorti Civili.*
7. *Illi l-eccipjent jopponi ruhu ghat-talba (xi) ghaliex l-oggetti kollha mobbli kontenuti fl-imsemmi appartament huma propjeta esklussiva tieghu.*

Dikjarazzjoni

Il-konvenut jikkonferma bil-ġurament is-segwenti fatti li jafhom personalment:

1. *Illi huwa minnu li l-partijiet regghu rrikonciliaw wara s-separazzjoni legali konkluza fit-3 ta' April 2008 izda tai rikonciliazzjoni qatt ma kienet wahda ta' durata permanenti u ta' sikwiet kienu jisseparaw de facto minhabba htijiet imputabbli unikament lill-attrici.*
2. *Illi fil-fatt ghalkemm l-esponent xtaq verament li r-rikonciliazzjoni tirmexxi, minn naħa tagħha biz-zmien hareg car li l-intenzjoni tal-attribi kienet biss biex tara x'ser tiggwadanja finanzjarjament minn fuq dar l-esponent.*
3. *Illi l-esponent isostni li bl-agir tagħha l-attrici tilfet kwalsiasi dritt li tircievi manteniment mingħandu u dan apparti l-fatt li meta huma sseparaw, kienu qablu li ma jesigux manteniment mingħand xulxin u qablu wkoll li t-termini ta' dik is-separazzjoni ma jinbidlu qatt.*
4. *Illi barra minn hekk waqt ir-rikonciliazzjoni z-zewg partijiet waqghu fil-vizzju tad-droga u xorbu u l-esponent spicca li kellu jagħmel kors ta' riabilitazzjoni li għadu fih sallum u għalhekk ma għandu ebda mezzi finanzjarji sabiex ikun jista jħallas xi forma ta' manteniment. Dan jinsab ammess mill-attrici stess fil-paragrafu tħad (12) tar-rikors guramentat.*

5. Illi ghalkemm huwa minnu li l-appartament numru tlieta (3) fil-blokk ‘X fi Triq il-X X, Naxxar huwa ta’ propjeta komuni taz-zewg partijiet, l-esponent isostni li, kif gew proposti it-talbiet mill-attrici, din il-Qorti m’ghnadhiex kompetnza li tiddecidihom.
6. Illi inoltre l-attrici kienet ammettiet bil-kitba fis-sena 2010 li hi u l-esponent kellhom diversi djun f’ammonti konsiderevoli dovuti lil terzi izda minkejja dan, bosta minn dawn id-djun spicca biex thallus mill-esponent jew tramite l-bejgh ta’ propjeta immobibli parafernali tal-esponent jew min flus tieghu u hemm xi djun li għadhom pendenti. Għalhekk mhux biss irid jiġi komputat id-debitu li l-attrici għandha thallas lill-esponent izda jrid jiġi mehud in konsiderazzjoni d-debiti li l-partijiet fadlilhom iħallsu lil terzi.
7. Illi dwar l-oggetti u effetti mobbli li hemm fl-appartament numru tlieta (3) fuq imsemmi, dawn jappartjenu kollha u esklussivament lill-esponent.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenut;

Rat il-kontro-talba tal-konvenut li permezz tagħha ppremetta:³

Dikjarazzjoni

Il-konvenut jikkonferma bil-ġurament is-segwenti fatti li jafhom personalment:

1. Illi l-partijiet izzewgu fl-1 ta’ Mejju 1994 u minn dan iz-zwieg kellhom tifel bl-isem D li għadu minorenni. Il-partijiet sussegwentament isseparaw legalment b’att notarili datat tlieta (3) ta’ April 2008 fl-atti tan-Nutar John Spiteri.
2. Illi wara s-separazzjoni l-partijiet regħħu rrikonciliażżaw izda regħħu sseparaw de facto fil-hamsa u għoxrin (25) ta’ Frar 2012.
3. Illi din ir-rikonciliażżjoni ma komplietx issehh u z-zwieg rega tkisser irrimedjabilment minhabba tortijiet imputabbli unikament lill-attrici.

---

³ Fol. 24.

4. *Illi minhabba t-tortijiet tal-attrici, hija ddekadiet mid-dritt li tircievi manteniment minghand il-konvenut.*
5. *Illi fi kwalunkwe kaz l-attrici irrinunzjat għad-dritt li tircievi manteniment minghand il-konvenut fl-att notarili ta' separazzjoni fuq imsemmi u qabelt ukoll li t-termini ta' dik is-separazzjoni ma setghux jigu varjati.*
6. *Illi bla pregudizzju l-konvenut minhabba li qiegħed jipprova jirriabilita ruhu, jinsab fl-impossibilita fizika li jħallas manteniment sija għal ibnu minuri u sija lill-attrici li minn naha tagħha għandha l-mezzi u hija kapaci tmantni lilha nnifisha.*
7. *Illi matul ir-rikoncijazzjoni l-partijiet kellhom diversi djun komuni ma terzi li parti minnhom thallus bi propjeta parafernali tal-konvenut u parti minnhom għadhom pendenti u għalhekk hemm bzonn li jigi determinat sija l-amont li l-attrici hija debitrici lejn il-konvenut u sija l-ammoont li kull parti fadlilha thallas lil terzi.*

Raguni tat-Talba

Peress illi l-partijiet izzewgu fl-1 ta' Mejju 1994 u minn dan iz-zwieg kellhom tifel bl-isem D li ghadu minorenni.

Peress illi l-partijiet sussegwentament isseparaw legalment b'att notarili datat tlieta (3) ta' pril 2008 fl-atti tan-Nutar John Spiteri.

Peress illi wara s-separazzjoni l-partijiet regħġu rrikoncijaw izda regħġu sseparaw de facto fil-hamsa u ghoxrin (25) ta' Frar 2012.

Peress illi din ir-rikoncijazzjoni ma komplietx issehh u z-zwieg rega tkisser irremedjabilment minhabba tortijiet imputabbli unikament lill-attrici.

Peress illi minhabba t-tortijiet tal-attrici, hija ddekadiet mid-dritt li tircievi manteniment minghand il-konvenut.

Peress illi fi kwalunkwe kaz l-attrici irrinunzjat għad-dritt li tircievi manteniment minghand il-konvenut fl-att notarili ta' separazzjoni fuq imsemmi u qabelt ukoll

li t-termini ta' dik is-separazzjoni ma setghux jiġu varjati.

Peress illi bla pregudizzju l-konvenut minhabba li qieghed jipprova jirriabilita ruhu, jinsab fl-impossibilita fizika li jhallas manteniment sija għal ibnu minuri u sija lill-attrici li minn naħa tagħha għandha l-mezzi u hija kapaci tmantni lilha nnifisha.

Peress illi matul ir-rikoncijazzjoni l-partijiet kellhom diversi djun komuni ma terzi li parti minnhom thallus bi proprjeta parafernali tal-konvenut u parti minnhom ghadhom pendenti u għalhekk hemm bżonn li jigi determinat sija l-ammont li l-attrici hija debitrici lejn il-konvenut u sija l-ammont li kull parti fadlilha thallas lil terzi.

Talbiet

Tghid għalhekk l-attrici għaliex m'għandiex din l-Onorabbli Qorti:

1. *Terga tippronunzja mill-gdid is-separazzjoni personali bejn il-partijiet minhabba tortijiet imputabbi unikament lill-attrici.*
2. *Tiddikjara li l-attrici mhijiex intitolata tircievi manteniment mingħand il-konvenut abbazi tal-kuntratt ta' separazzjoni personali datat 3 ta' April 2008 fl-atti tan-Nutar John Spiteri.*
3. *Sussidjarjament tiddikjara li l-attrici ddekadiet mid-dritt li tircievi manteniment mingħand il-konvenut.*
4. *Sussidjarjament tiddikjara li l-konvenut qieghed fl-impossibilita fizika li jhallas manteniment lill-attrici għaliha nnifisha u għat-tifel minuri,*
5. *Sussidjarjament tiddikjara li l-attrici mhijiex intitolata tircievi manteniment għaliha nnifisha sija għaliex għandha mezzi biex tmantni lilha nnifisha u sija għaliex hija kapaci tahdem u tmantni lilha nnifisha.*
6. *Tillikwida, occorendo bl-opera ta' periti nominandi, l-ammont li l-attrici hija debitrici favur il-konvenut u tikkundannha thallas lill-konvenut l-ammont hekk likwidat.*

7. *Tillikwida, occorendo bl-opera ta' periti nominandi, l-ammont tad-dejn li l-partijiet fadlilhom ihallsu fi kwoti uguali lil terzi.*

Bl-ispejjez kontra l-attrici li hija ngunta in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenut rikonvenzjonant;

Rat ir-risposta ġuramentata tal-attrici għal kontrotalba tal-konvenut, fejn ġie eċċepit:⁴

1. *Illi l-ewwel (1) talba hija nfondata fil-fatt u fid-dritt;*
2. *Illi l-eccipjenti topponi għat-talba numru (2) limitatament ghall-fatt illi hija m'hix qed titlob manteniment ghaliha nnifisha stante illi hija tahdem bi qliegh izda zzomm ferm it-talba fir-Rikors Guramentat minnha pprezentat ghall-manteniment tal-minuri ibejn il-partijiet D B;*
3. *Illi l-eccipjenti topponi għat-talba numru tlieta (3) kif dedotta stante illi hija qiegħda tirrinunzja għad-dritt ta' manteniment tagħha stante li tahdem bi qliegh;*
4. *Illi l-eccipjenti topponi gjat-talba numru (4) limitatament ghall-manteniment tal-minuri D B;*
5. *Illi l-eccipjenti ma topponix għat-talba numru hamsa (5);*
6. *Illi t-talbiet enumerate (6) u (7) dawn huma insostenibbli u għandhom jigu michuda stante illi l-ebda somma m'hi dovuta mill-eccipjenti lill-konvenut.*

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attrici rikonvenzjonata;

Rat il-kuntratt ta' separazzjoni tal-partijiet datat 3 ta' April 2008 u jinsab fl-atti tan-Nutar Dr Joseph Spiteri;⁵

---

⁴ Fol. 28.

⁵ Fol. 5.

Rat in-nota tal-attriċi rigward ir-responsabbilita' għat-tifrik taz-zwieġ, il-minuri, il-manteniment u l-komunjoni tal-akkwisti;⁶

Rat il-verbali tas-seduti miżmuma mill-Assistent Ĝudizzjarju Dottor Anna Mallia, ix-xhieda li d-deponew quddiemha u d-dokumenti esebiti mill-istess xhieda;

Rat l-atti kollha ta' dan il-proċediment;

Rat illi l-kawża thalliet għas-sentenza għal-lum.

Ikkunsidrat;

KONSIDERAZZJONIJIET:

1. L-Azzjoni Odjerna:

Permezz tal-azzjoni odjerna l-partijiet qegħdin jitlobu lil din il-Qorti tiddikjara mill-ġdid il-fida personali tagħhom, hekk kif jirrizulta li l-partijiet kienu diġa' sseparaw legalment permezz ta' kuntratt pubbliku fl-Atti tan-Nutar Dr John Spiteri nhar it-3 ta' April 2008, izda sussegwentament għal tali fida l-partijiet kienu rrikonċiljaw, pero' mis-sena 2012 il-partijiet reġgħu sseparaw minn xulxin tant li nbew il-proċeduri odjerni. Għaldaqstant permezz tat-talbiet kif dedotti, il-partijiet qegħdin jitlobu s-separazzjoni personali u kif ukoll ir-regolizzazzjoni tal-effetti konsegwenzjali għas-sentenza għal-odjerna.

Il-Qorti tagħmel referenza għar-rikors promotur li permezz tal-istess, l-attriċi telenka x'inhuma l-pretensjonijiet tagħha fil-kawża odjerna, u ċjoe':

1. Tippronuzza u tiddikjara s-separazzjoni personali bejn il-partijiet sabiex l-obbligi tal-ghajxien u tal-assistenza naxxenti mir-rikonċiljazzjoni ta' bejn il-partijiet wara l-ewwel separazzjoni legali jiġu dikjarati xolti u terminati;
2. Tiddikjara li l-konvenut ġati għall-fida mill-ġdid tal-partijiet u dan abbazi tal-Artikolu 40 tal-Kapitolo 16 tal-Ligijiet ta' Malta;

---

⁶ Fol. 19.

3. Tiddeċiedi rigward il-kura u l-kustodja tal-minuri D B, billi tiġi fdata f'idejn l-attrici, filwaqt li tordna aċċess adegwat għal konvenut mal-minuri;
4. Tiddeċiedi rigward il-manteniment dovut mill-konvenut għall-attrici nnifisha u kif ukoll għal minuri u dan billi tikkundanna lill-konvenut iħallas l-istess manteniment bħala *lump sum*;
5. Tiddikjara li l-appartament bin-numru 3 gewwa l-blokk ta' appartamenti bin-numru X bl-isem ta' X, li jinsab fi Triq il-X X Naxxar: (i) m'għadux iservi bħala d-dar matrimonjali, u li (ii) jaġġibni liz-zewġ partijiet f'ishma indaq;
6. Tiddikjara li l-attrici għandha d-dritt illi ma tibqax fi stat ta' komproprjetarja mal-intimat fir-rigward tal-fond surreferit u kif ukoll tal-ogġetti mobbli kollha misjuba fl-istess fond;
7. Tiddikjara li l-fond surreferit m'huwiex komodament diviżibbli u konsegwenatment tordna l-bejgh b'licitazzjoni tal-istess, filwaqt li taqsam l-ogġetti kollha mobbli li jinsabu fi.

Il-Qorti tirreferi wkoll għat-talba rikonvenzjonali tal-konvenut, illi permezz tiegħu l-konvenut rikonvenjonat jitlob lill-Qorti:

1. Tippronunzja mill-ġdid is-separazzjoni personali, u dan għandu jsir billi in kwantu għar-responsabilita' tat-tifrik taż-żwieġ, l-Qorti tiddikjara li l-ħtija għandha tiġi attribwita unikamet lill-attrici;
2. Tiddikjara li l-attrici m'għandhiex il-jedd tirċievi manteniment minnghand il-konvenut u dan abbażi ta' dak stipulat fil-kuntratt ta' separazzjoni personali datat 3 ta' April 2008 fl-Attu tan-Nutar Dr John Spiteri, u konsegwentament tiddikjara ukoll li l-attrici ddekadiet mid-dritt li tirċievi manteniment minnghand il-konvenut;
3. Tiddikjara li l-konvenut jinsab fl-ipossibilita' fizika li jħallas manteniment lill-attrici għaliha nnifisha u kif ukoll għal minuri;

4. Tillikwida l-ammont li l-attriċi hija debitriċi a favur il-konvenut u tikkundannaha thallas l-imsemmija somma;
5. Tillikwida l-ammont tad-dejn li l-partijiet fadlilhom iħalsu lil terzi fi kwoti ndaqs bejniethom.

Għaldaqstant, il-Qorti rat li minkejja li z-zewġ partijiet iridu l-firda personali mill-ġdid, jezisti disgwid kbir bejn il-partijiet fir-rigward ta' min għandu jiġi attribwit il-ħtija għat-tifrik taz-zwieġ u kif ukoll rigward l-effetti konsegwenzjali taz-zwieġ. Madanakollu, qabel mal-Qorti kieku tgħaddi sabiex tagħti l-konsiderazzjonijiet u d-deċizjonijiet tagħha dwar is-separazzjoni personali, irresponsabbilita' għat-tkissir mill-ġdid taz-zwieġ u l-effetti konsegwenzjali kollha, huwa necessarju illi *in primis* tikkonsidra u tevalwa l-kwistjoni tal-kuntratt ta' separazzjoni tat-3 ta' April 2008 u r-rikonċiljazzjoni sussegamenti għall-istess firda.

2. *Il-Kuntratt ta' Separazzjoni tal-Partijiet tat-3 ta' April 2008 li jinsab fl-Atti tan-Nutar Dr John Spiteri u l-Allegata Rikonċiljazzjoni bejn il-Partijiet:*

Mill-atti jirrizulta li ma hemm l-ebda dubju illi l-partijiet kienu għażlu li jiseparaw min xulxin permezz ta' kuntratt pubbliku. Il-Qorti tara li fl-affidavit tagħha, l-attriċi tikkontendi illi, din il-firda personali konsenswali saret “*ghax kien għelni C peress li huwa kien tal-fehma li meta nergaw imorru lura lejn Wales ahna konna nistgħu napplikaw u nieħdu l-beneficċji ta' separati izda dawn qatt ma saru ghax jien qatt ma accettajt li napplika għal beneficċji*”. Madanakollu ta' dan ma tressqet l-ebda prova u *di piu'* il-Qorti tara illi ma jidhirx li l-veraċita' ta' dan il-kuntratt legali qatt ma ġiet attakkata. Għaldaqstant il-kuntratt in kwistjoni huwa validu għall-fini u l-effetti kollha tal-ligi, u ma hemm l-ebda lok għal din il-Qorti sabiex tiddubita illi dan il-kuntratt sar proprju għaliex “*the said parties premise and declare that their marriage has irretrievably broken down for reasons which suffice at law to justify personal separation*”.⁷

Konsegwentament għall-kuntratt ta' separazzjoni surreferit datat 3 ta' April 2008, ġie allegat miz-zewġ partijiet illi huma rrikonċiljaw. Mill-provi mresqa quddiem

---

⁷ Fol. 5.

din il-Qorti jidher li ma hemmx qbil dwar meta saret l-allegata rikonċiljazzjoni, u dan in vista tal-fatt li:

- a. L-attriċi fir-rikors ġuramentat tagħha tikkontendi, “*Illi in segwitu ghall-iffirmar tal-fuq imsemmi kuntratt ta’ separazzjoni konsenswali, il-kontendenti kienu reggħu bdew jghammru flimkien għal xi zmien (ghalkemm issa huma mifrudin)*”,⁸
- b. L-attriċi fl-affidavit tagħha tikkontendi ukoll li, “*Minkejja li konna għamilna l-kuntratt ta’ separazzjoni, ahna konna irritornajna bit-tifel lejn Wales flimkien u konna nghixu taht l-istess saqaf u bqajna nghixu bl-istess mod fejn huwa t-tnejn konna nahdmu Wales u nieħdu hsieb ghall-bzonnijiet ta’ kuljum bhal kera tad-dar u għejxien*”;⁹
- c. Sabiex tikkorrbabora l-verżjoni tagħha, l-attriċi resqet ix-xhieda ta’ missierha E F,¹⁰ ommha G F,¹¹ u binha D B;¹²
- d. Il-konvenut fir-risposta ġuramentata tiegħu jikkontendi, “*Illi huwa minnu li l-partijiet reggħu rrikonciljaw wara s-separazzjoni legali konkluza fit-3 ta’ April 2008 izda tali rikonċiljazzjoni qatt ma kienet wahda ta’ durata permanenti u sikwiet kienu jisseparaw de facto minhabba htijiet imputabbi unikament lill-attrici*”;¹³
- e. Il-konvenut fix-xhieda tiegħu jikkontendi ukoll illi, “*Gejna lura 2008, ma bqajniex nghixu flimkien u għamilna separazzjoni bonarja u din saret Malta waqt li konna holiday Malta u meta konna għadna nghixu Wales. Ergajna tlajna Wales wara li ffirmajna u l-mara riedet tinsel Malta. Jien nzilt Malta fit-2008 ghax hemm it-tifel fin-nofs. Morna nghixu f’maisonette, Malta, flimkien, Waqqajnieh bnejna zewg flats u penthouse u morna nghixu fil-penthouse flimkien. Il-maisonette in-Naxxar. Domna sa 2012 nghixu flimkien meta d-deċidejna li nisseparaw. (...) Meta ffirmajna l-kuntratt ta’ separazzjoni sa meta gejna Malta, nghid l-ewwel darba kien wara s-separazzjoni u kien meta gejna lura fit-2008 għamilna seba xhur ma nghixux*

⁸ Fol. 2.

⁹ Fol. 289.

¹⁰ Fol. 36.

¹¹ Fol. 35.

¹² Fol. 98.

¹³ Fol. 23.

taht l-istess saqaf. Il-mara regghet giet id-dar u ft-2012 il-mara teljet. Ma nafx għalxiex teljet il-mara mid-dar, la dawk is-seba xhur u lanqas mit-2012”.¹⁴

Għaldaqstant jidher li z-zewġ verzjonijiet huma kunfliġġenti. Madanakollu dak li jinteressa lill-Qorti f'dan l-istadju huwa propriju jekk din l-allegata rikonċiljazzjoni seħħitx o meno.

Il-Principju Legali rigward ir-Rikonċiljazzjoni bejn Partijiet:

Il-bazi legali tar-rikonċiljazzjoni tinsab f'Artikolu 64 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, li jistipula:

“(1) Jekk ir-raġel u l-mara mifrudin imorru minn rajhom igħammru flimkien, iġib il-ġhaqda tagħhom mill-ġdid, u jgħedded l-obbligu, li ġej miż-żwieġ, tal-ġħajxien flimkien u tal-manteniment. Effetti oħra jistgħu jispiċċaw b'att pubbliku.

(2) Iżda, kull effett ieħor tal-fırda ma jispiċċax ħlief bis-saħħata' att pubbliku”.

In propositu għal dak li tistipula l-liġi ċivili, il-Qrati tagħna kompliet tamplifika dwar il-kunċett ta' rikonċiljazzjoni permezz tal-insenjament tagħha fil-kazistica segwenti:

- a. Fis-sentenza fl-ismijiet **Dolores Zammit vs Gio G Zammit**, deċiza mill-Qorti Ċivili Prim' Awla nhar is-17 ta' Frar 1961, ingħad illi:

“Illi huwa magħruf li, biex jista' jingħad li saret din ir-rikonċiljazzjoni, hemm bzonn illi l-mizzewġin ikunu jridu, u juru bil-fatt li jridu, jirrikostruwixxu l-ħajja konjugali jirrikomponu dik il-komunanza ta' affetti sentimenti u nteressi, li tikkostitwixxi l-essenza ta' dik il-ħajja (Kollez. XXXII-II-303; XXXVIII-II-520): u għalhekk ma għandux jitqies bħala rikonċiljazzjoni l-fatt tas-sempliċi rijunjoni tal-mizzewġin meta jkun segwit minn dissidji u minn forda oħra. (Kollez. XVIII-II-132: XXXIV-II-533). Iz-zmien li l-mizzewġin ikunu qagħdu flimkien qabel ma reġgħu nfirdu ma għandux importanza deċiziva: għaliex kif josserva Laurent “la legge non prescrive alcuna condizione perche' vi sia riconciliazione; il giudice non puo' dunque decidere che la riconciliazione

---

¹⁴ Fol. 304.

debba avere una certa durata; cio' e aggiungere alla legge, e per conseguenza farla” (*Diritto Civile, Vol.III, §209*). *u dan ukoll huwa l-insenjament ta' Baudry (Persone, Vol. IV. §228)*. *Ta' min jinnota mbagħad illi r-rikonċiljazzjoni, bħala rinunzja ta' drittijiet, ma gandhiex tiġi prezunta; u f'kaz ta' dubju għandha tiġi skartata, jew, fl-agħar ipotesi, għandu jiftiehem li kien hemm biss tentattiv ta' rikonċiljazzjoni* (*Ricci, Diritto Civile, Vol. I, parte IIa., §46; u Baudry, op. cit., §231*);

(...)

Illi, fil-fehma tal-Qorti iċ-ċirkustanzi fuq migħuba ma jwasslux għall-invokata rikonċiljazzjoni. Xejn ma jiswa li l-kontendenti kellhom relazzjonijiet intimi bejniethom; għaliex jibqa' dejjem li ma kienx hemm zgur intenzjoni serja li jerġgħu jirristabbilixxu l-konvivenza konjugali fil-paci u fil-konkordja, li huma l-essenza tar-rikonċiljazzjoni. Di piu' kif irriteniet il-Qorti tal-Appell ta' Venezja fil-kawza “Ponti contra Obe”, deciza fis-7 ta' Ottubru 1892, “non si deve dedurre la riconciliazione del semplice fatto del congiungimento carnale frai coniugi dopo presentato il ricorso per separazione, potevo esso interpretarsi anche quale effetto di creduto dovere fino alla pronuncia della separazione, o quale mezzo di evitare mali maggiori minacciati o temuti” (Fadda, Giuris. Cod. Civ. Ital., art. 153, §29). U dan l-insenjament ġie adottat ukoll minn din il-Qorti fil-kawza “Grech utrinque”, deciza fit-28 ta' Ĝunju 1954 (inedita)”;

- b. Fis-sentenza fl-ismijiet **Loren Tanti vs Anthony Tanti** (221/2004), deciza mill-Qorti Ċivili (Sezzjoni Familja) nhar 1-14 ta' Dicembru 2006, ġie ribadit illi:

“Din l-eccezzjoni ssib il-bazi legali tagħha fid-dispost ta' l-Artikolu 64 li jistipula li il-fatt li l-konjugi mifrudin jergħu jghammru flimkien minn rajhom, dan igib mieghu l-ghaqda tagħhom mill-gdid. In propositu l-Qorti tossevra li sabiex iku hemm verament rikonċiljazzjoni li twaqqaf l-effetti tas-separazzjoni personali, il-partijiet li jiddeċidu jerġgħu jghammru flimkien iridu jkunu t-tnejn in buona fede, b'mod li jekk parti, biex tevita l-effetti ta' separazzjoni personali jew twaqqaf il-proceduri li jkunu ghaddejjin, tipprometti li tbiddel il-komportament tagħha, u tipproponi r-rikonċiljazzjoni mingħajr l-intenzjoni genwina li fil-fatt ser tinbidel, dan ma jwassalx għar-rikonċiljazzjoni fit-termini ta' l-Artikolu precitat, izda fil-

minimu tieghu ghal sitwazzjoni ta' tentattiv ta' rikonciltrazzjoni, u fil-massimu tieghu ghal-sitwazzjoni li sehhet minhabba qerq da parti ta' wahda mill-partijiet fil-konfront tal-parti l-ohra, biex tinduci lil parti l-ohra twaqqaf il-proceduri.

Jinsab ritenut fil-gurisprudenza li "biex ikun hemm rikonciltrazzjoni bejn il-mizzewwgin, hemm bzonn li dawn ikunu jridu, u juru bil-fatti li jridu, jikkostitwixxu l-hajja konjugali u jirrikomponu dik il-komunanza ta' affetti, sentimenti u nteressi li jikkostitwixxu l-essenza ta' dik il-hajja; u ghalhekk m' għandhiex titqies bhala rikonciltrazzjoni l-fatt tas-semplici unjoni tal-mizzewwgin, meta jkun segwit minn dissidji u minn fida ohra. Iz-zmien li l-mizzewwgin ikunu qaghdu flimkien qabel ma regħu nfirdu m' għandux importanza deciziva; u r-rikonciltrazzjoni, bhala rinunzja ta' drittijiet m' għandhiex tigi prezunta. F' kaz ta' dubju għandha tigi skartata, jew, fl-agħar ipotesi għandhu jifthiem li kien hemm biss tentattiv ta' rikonciltrazzjoni. Xejn ma jiswa' li l-mizzewwgin ikollhom relazzjonijiet intimi fiz-zmien li jkunu regħu marru flimkien, għaliex jibqa' dejjem li ma jkunx hemm dik l-intenzjoni serja li jergħu jistabilixxu l-konvivienza konjugali fil-paci u fil-konkordja, li huma l-essenza tar-rikoncilljazzjoni" [PA[AM] Dolores Zammit vs Gio G Zammit [deciza 17.02.1961, u vide kasitika citata].

Il-fatt tal-koabitazzjoni mhux bizzejjed, imma hemm bzonn li dan il-fatt jigi nterpretat, jigifieri jekk kienx semplici esperiment jew rikonciltrazzjoni effettiva. [PA[WH] Salvatore Cascun vs Carmela Cascun deciza 04.04.1946].

Fil-kaz in disamina, il-konvenut fid-dikjarazzjoni tieghu jghid: "Fil-fatt minn Awissu 2004 regħet marret lura d-dar u kien hemm diskors illi hija kellha twaqqfa' kwalunkwe att gudizzjarju illi kien sar, izda fil-fatt jidher li dan ma sarx." [fol.21]; u fl-affidavit tagħha l-attrici tħid hekk: "Meta l-konvenut ra li jiena kont konvinta mid-decizjoni li kont hadt, hu beda jwieghdni li kien ser jibdel l-attitudini tieghu lejja, u kien ser jibda jahdem. Jien hsibt li l-konvenut kien genwin f' diskorsu u għalhekk f' Awissu 2004 jien irritornajt fid-dar konjugali. Irrizulta pero' li zewgi ma zammx kelmtu u wara ftit taz-zmien rega lura għal li kien, u ta' xejn għamilt l-almu tieghi biex nipprova nipperswadih jibdel hajtu. Illi għalhekk ma flahtx aktar nghix mieghu..." [fol.31]2.

Mill-premess il-Qorti wasslet ghall-konkluzjoni li l-wieghda li l-konvenut kien għamel lill-attrici sabiex ibiddel hajtu [fil-konfront] tagħha, saret meta hu ra li

hi kienet deciza li tkompli bil-proceduri gudizzjarji, u l-weghda li kien ghamel ma kienet xejn aktar hlied manuvra biex hi tiddesisti milli tkompli bil-proceduri. Dan jispjega ghaliex mal-weghda tieghu kien hemm “diskors illi hija kellha twaqqa’ kwalunkwe att gudizzjarju” liema weghda ma zammhiex u skond l-attrici rega’ gie ghal li kien bir-rizultat li kienet kostretta terga’ titlaq mid-dar f’ April 2005. Inoltre, il-Qorti tosserva li lanqas l-attrici ma kienet konvinta bil-genwinita’ tal-weghda ta’ l-attur. Dan jirrizulta manifest mill-fatt li flebda stadju tal-proceduri ma ntalbet sospensjoni ta’ l-istess, jew li l-Qorti giet informata li kien hemm transazzjoni, izda l-attrici halliet il-proceduri jkomplu proprju ghax ma kienitx certa mill-genwinita’ tal-weghda tal-konvenut. Iz-zmien fil-fatt taha ragun, u l-proceduri tkomplew.

F’ dawn ic-cirkostanzi, għandu jirrizulta car li f’ dan il-kaz ma kienx hemm rikonciljazzjoni genwina, vera u proprja fit-termini ta’ l-Artikolu precitat, u għalhekk il-koabitazzjoni bejn il-partijiet, volontarja izda temporaneja, fil-mori tal-proceduri mill-lat legali tikkostitwixxi biss tentattiv ta’ rikonciljazzjoni u xejn aktar; u għalhekk ma twassalx ghall-estinzjoni ta’ l-azzjoni.

In fine hija opportuna l-osservazzjoni li fl-apprezzament tal-provi f’ dan irrigward, il-Qorti għandha tkun kawta u tagħti interpretazzjoni logika izda mhux ristrettiva tal-fatti migħuba quddiemha, ghax altrimenti tista’ tinholoq sitwazzjoni ngusta li parti li tkun provat issalva z-zwieg tagħha billi tati spazju għal tentattiv ta’ rikonciljazzjoni, issib ruhha affaccjata bl-effetti legali tar-rikonciljazzjoni, meta tali rikonciljazzjoni ma tkun qatt avverat ruhha”.

Bħala riassunt ta’ dak mgħalleml, il-Qorti fid-deċizjoni tagħha sabiex tara jekk fil-kaz in ezami quddiemha kienx hemm verament rikonciljazzjoni ġenwina, vera u proprja fit-termini tal-Artikolu 64 tal-Kapitolu 16 tal-Ligjiet ta’ Malta, din għandha tara li jkunu jissussitsu flimkien is-segwenti rekwiziti:

- a. Rieda in *buona fede* da parti z-zewġ partijiet li jaħdmu id f'id sabiex isalvaw iz-zwieg tagħhom; u,
- b. Iz-zewġ partijiet għandhom jippromettu bi shiħ illi jbiddlu realment dak il-komportament li jkun wassal għat-tkissir taz-zwieg fl-ewwel istanza, u dan billi jieħdu l-ghajnejha neċċesarja, anke dik professjonali jekk ikun il-kaz; u,

- c. Il-koabitazzjoni taħt l-istess saqaf, fejn il-partijiet jgħixu ħajja konjugali b'komunanza ta' affetti, sentimenti, interessi u kif ukoll intimita' fizika.

Jekk dawn ir-rekwiziti ma jiġux ippruvati konguntivament għas-sodisfazzjoni tal-Qorti, din tal-ahħar tkun kostretta illi tara li l-allegata rikonċiljazzjoni tkun sempliċiment tentattiv. Il-Qorti tenfassizza illi jekk wieħed jipprova biss il-koabitazzjoni taz-zewġ partijiet taħt l-istess saqaf, u/jew l-unjoni intima' tagħhom, li jkunu segwiti minn episodji ta' dissidji u firda, tali aġir da parti l-partijiet jkun jikkostitwixxi sempliċi unjoni u mhux rikonċiljazzjoni.

Applikazzjoni tal-Principji Legali għal Kaz Odjern:

Fil-kaz odjern il-Qorti tara illi r-rekwiziti surreferiti ma gewx ppruvati kollha kemm huma għas-sodisfazzjoni tagħha u dan skont kif titlob il-liġi nostrana. Mill-provi li għandha quddiemha l-Qorti ma għandha l-ebda dubju illi wara li l-partijiet kkuntrattaw is-separazzjoni personali, huma għamlu zmien jikkoabitaw flimkien taħt saqaf wieħed u dan kif ikkonfermat miz-zewġ kontendenti fl-atti pprezentati minnhom u x-xhieda tagħhom. Magħdud ma' dan, il-Qorti tinsab ukoll moralment konvinta li matul il-konvivenza tagħhom flimkien wara s-separazzjoni konsenswali, huma kellhom ukoll relazzjoni intima. Dan tikkonfermah biss l-attriči fl-affidavit tagħha, filwaqt li li l-konvenut ma nnegax tali allegazzjoni izda saħaq b'mod ġenerali li wara s-separazzjoni huma rrikonċiljaw.

Madanakollu, hekk kif ġie ribadit iktar 'il fuq, dan ma huwiex bizżejjed għal Qorti sabiex tasal għal konkluzjoni li kien hemm rikonċiljazzjoni ġenwina, vera u proprja bejn il-partijiet u dan ai termini tal-Artikolu 64 tal-Kodiċi Ċivili. Mill-atti li għandha quddiemha, il-Qorti waslet għal konkluzjoni illi l-konvenut kellu l-vizzju tad-droga u x-xorb sa minn eta' zgħira, tant li l-attriči tirrileva fl-affidavit tagħha li hija ltaqgħat miegħu proprju wara li dan kien għadu kif ħareġ minn programm ta' riabilitazzjoni. Barra minn hekk ġie ppruvat ukoll illi l-konvenut huwa persuna ta' demmu spont, idejh ħafifa, jidħol fl-inkwiet u vjolenti. Dan il-karatru tal-konvenut ma tfaċċax proprju wara l-kuntratt ta' separazzjoni, izda kien jezisti qabel u kif ukoll wara. In sostenn ta' dan, il-Qorti tara li ġew ipprezentati diversi dokumenti u xhieda, c̋joe':

- a. Affidavit ta' missier l-attrici, E F,¹⁵ fejn issemmi numru ta' istanzi ta' vjolenza da parti l-konvenut, u kif ukoll rakkont dwar it-tendenzi tal-konvenut li jagħmel uzu mill-alkohol u d-drogi;
- b. Affidavit ta' omm l-attrici, G F,¹⁶ li tikkonferma dak kollu li xehed dwaru zewġha;
- c. Ittra ezebita minn E F,¹⁷ datata 2 ta' Mejju 2010, fejn il-konvenut jagħti garanzija lil missier l-attrici li mhux ha jagħmel iktar uzu mill-akolħol u drogi;
- d. Affidavit ta' iben il-partijiet, D B,¹⁸ fejn jagħti rendikont illi huwa dejjem jiiftakar iz-zwieg ta' ommu u misieru bħala wieħed turbolenti, b'missieru dejjem vjolenti fil-konfront ta' ommu, u ħafna mid-drabi dan bħala rizultat tal-vizzju tal-konvenut tax-xorb u d-droga;
- e. Xhieda tal-iSpettur Josric Mifsud,¹⁹ fejn ipprezenta numru ta' rapporti kontra l-konvenut C B magħmula minn diversi nies fil-perjodu bejn 1-2009 u 1-2012, u li jagħtu stampa čara dwar il-karatru vjolenti tal-konvenut;²⁰
- f. Xhieda ta' Noel Xerri in rappresentanza tal-Fondazzjoni Oasi,²¹ fejn iddikjara li l-konvenut kien għamel kuntatt mal-Fondazzjoni fil-25 ta' Mejju 2011 u beda l-programm ta' trattament u kura minħabba *addiction* ta' droga nhar it-13 ta' Ġunju 2011;
- g. Xhieda ta' Jane Cali in rappresentanza tal-Caritas,²² fejn ikkonfermat li saret taf lill-konvenut fis-sena 2009 stante li kellu problema dwar l-abbuż ta' droga;
- h. Affidavit ta' A B, fejn tagħti rendikont taz-zwieg turbolenti li kellha ma' zewġha, l-karatru vjolenti, u l-vizzji li kellu zewġha. Sabiex tikkorrbora

¹⁵ Fol. 36.

¹⁶ Fol. 35.

¹⁷ Fol. 38.

¹⁸ Fol. 98.

¹⁹ Fol. 44.

²⁰ Fol. 46 – 86.

²¹ Fol. 101.

²² Fol. 145.

²³ Fol. 289.

dan, l-attrici tipprezenta ukoll: (i) ritratti bi tbeġil f'għajnejha,²⁴ (ii) certifikat maħru mid-Dipartiment tas-Saħħha Primarja Furjana, datat 3 ta' Lulju 1999 dwar ġrieħi li l-attrici soffriet minn allegata vjolenza pperpetrata minn zewġha,²⁵ (iii) certifikat maħruġ mill-iSptar San Luqa nhar id-9 ta' Jannar 2002 dwar ġrieħi li sofriet.²⁶

Fid-dawl tal-provi hawn fuq imsemmija, il-Qorti tinsab konvinta li l-karatru tal-konvenut u kif ukoll il-vizzji tiegħu kienu ta' problema kbira fir-relazzjoni tal-partijiet, u ma hemm l-ebda dubju illi kienu ukoll kaġun għat-tifrik taz-zwieġ tagħhom stess. Madanakollu, ma jidhirx illi meta l-partijiet għażlu li jirrikonċiljaw iz-zwieġ tagħhom wara s-separazzjoni bonarja, iz-zewġ partijiet kienu *in buona fede*, specjalment da parti l-konvenut li ma jidhirx li kellu l-intenzjoni ġenwina li jinbidel. Għaldaqstant dan in-nuqqas, zgur mhux forsi, ma jwassalx għar-rikonċiljazzjoni fit-termini tal-artikolu hawn fuq imsemmi, izda fil-minimu tiegħu kien biss tentattiv ta' rikonċiljazzjoni. Ma giex ippruvat bil-fatti illi wara s-separazzjoni konsenswali, il-partijiet għixu ħajja konjugali b'affetti, sentimenti u interassi, izda l-ħajja mizzewga jidher li baqgħat turbolenti bħal qabel.

Fil-fatt il-Qorti stess tara li l-attrici tikkontendi illi wara s-separazzjoni “*Ahna konna bqajna bl-istess rutina fejn kien ikun hemm zmien tajjeb u konna nghixu bhala koppja mizzewga u kien ikun hemm zmien li ghalkemm konna nghixu taht l-istess saqaf ma konnix nitkellmu izda minkejja li konna niggieldu, kien xorta jkollna l-ħajja ta' intimita sesswali bejnietna anki minkejja li jiена ma kontx inkun komda ghax kif spjegajt jien kont nibza' minnu u kont naf li ma kien qed jittrattani sew b'risspett kif suppost isir bejn koppja mizzewga. Għalhekk, tista' tghid li konna ghadna qed nghixu l-ħajja mizzewga bid-diffikultajiet li semmejt minkejja li sseparajna permezz tal-kuntratt ta' separazzjoni*”.²⁷ Min-naħa l-oħra, il-konvenut ikkontenda illi: “*Illi huwa minnu li l-partijiet regħhu rrikonċiljaw wara s-separazzjoni legali konkluza fit-3 ta' April 2008 izda tali rikonċiljazzjoni qatt ma kienet wahda ta' durata permanenti u sikwiet kienu jisseparaw de facto minhabba htijiet imputabbli unikament lill-attrici*”.²⁸ Għaldaqstant, iz-zewġ partijiet jammettu illi r-rikonċiljazzjoni tagħhom wara s-separazzjoni ma kienetx

²⁴ Fol. 293 – 294.

²⁵ Fol. 295.

²⁶ Fol. 296.

²⁷ Fol. 289.

²⁸ Fol. 23.

wahda stabbli, izda mimlija ġlied u disgwid, tant li sfat f'firda oħra definitiva. Ma kien hemm l-ebda impenn sabiex jiġi salvat iz-zwieġ anzi għall-kuntrarju kellhom jinbdew il-proċeduri odjerni.

F'dawn iċ-ċirkostanzi, għandu jirrizulta ċar li fil-kaz odjern ma kienx hemm rikonċiljazzjoni ġenwina, vera u proprja ai termini tal-Artikolu 64 tal-Kodiċi Ċibili, u l-koabitazzjoni u r-relazzjoni intima bejn il-partijiet, ssarfu biss bħala tentattiv ta' rikonċiljazzjoni. Fid-dawl ta' dan, il-Qorti tara illi l-kuntratt ta' separazzjoni għadu japplika sal-prezent u b'hekk ma hemmx lok illi terġa' tiġi ppronunzjata s-separazzjoni personali u li jerġaw jiġu regolarizzati l-effetti konsegwenzjali tal-istess.

DEĊIDE:

Għalhekk, għal dawn il-motivi, din il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawza billi tiddisponi minn kull eċċeżżjoni mressqa, u konsegwentament tgħaddi sabiex tiċħad kull talba magħmulu mill-partijiet fir-rikors ġuramentat u l-kontro-talba, hekk kif fil-prezent għadu *in vigore* l-kuntratt tas-separazzjoni personali tal-partijiet datat 3 ta' April 2008 li jinsab fl-atti tan-Nutar Dr Joseph Spiteri in vista tal-fatt li bejn il-partijiet qatt ma kien hemm rikonċiljazzjoni ġenwina, vera u proprja ai termini tal-Artikolu 64 tal-Kodiċi Ċibili.

L-ispejjez kollha tal-kawza għandhom jibqgħu bla taxxa bejn il-partijiet.